

Prof. dr. René Bekkers

Concentratie is dominante trend in filantropiesector

Vijftiende editie onderzoek over geefgedrag verrijkend en verrijkend

Door Redactie WvF

28-06-2026

Filantropie Analyse

Nederland besteedde € 5,49 mrd aan giften in het jaar 2024. Dat is 0,54% van het bruto binnenlands product. Bij grote geefbronnen zoals huishoudens, bedrijven en vermogensfondsen was sprake van concentratie: er werd door minder actoren meer gegeven. Ontkerkelijkheid speelt een rol. Ook werd gemeld dat 45% van de Nederlanders vrijwilligerswerk doet.

Dit blijkt uit schattingen van het Centrum voor Filantropische Studies aan de Vrije Universiteit Amsterdam. Het onderzoek startte in 1995 en verschijnt sindsdien elke twee jaar. Het betreft een macro-economisch overzicht van de filantropie door huishoudens, nalatenschappen, fondsen, bedrijven en loterijen. Bij huishoudens en bedrijven zijn andere schattingsmethoden gehanteerd.

2024 was een roerig jaar voor goede-doelenorganisaties. Het kabinet Schoof kondigde grote bezuinigingen aan op ontwikkelingssamenwerking, verhoogde de regeldruk voor maatschappelijke organisaties en stelde de giftenaftrek ter discussie. Dit alles plaatste maatschappelijke initiatieven in een moeilijke context. Ter vergelijking: in 2022 besteedde Nederland € 5,3 mrd aan giften. Dat was toen was dat 0,6% van het bbp.

Huishoudens

In 2024 lag de waarde van giften door huishoudens – te weten € 2.351 mln – hoger dan in 2022. Aangezien de inflatie in de periode 2022 – 2024 ook hoger was, is de reële waarde van deze giften in 2024 nauwelijks hoger dan in 2022. Giften van huishoudens vormden 0,48% van de consumptieve bestedingen van huishoudens in 2024. Dit is inclusief vermogende huishoudens en huishoudens van mensen met een migratieachtergrond.

Nalatenschappen

Fluctuaties ten spijt laten nalatenschappen – naar schatting € 512 mln – in de afgelopen twintig jaar een groeisprong zien. Over de periode 2018 – 2024 is de jaarlijkse groei 8% en in het tijdvak 2022 – 2024 zelfs 13%. Hiermee lijkt de ‘gouden eeuw van de filantropie’, zoals eerder voorspeld door het Centrum voor Filantropische Studies, te zijn aangebroken.

Fondsen

De cijfers van de geefbron fondsen – € 310 mln – vormen een ondergrens. Deze cijfers zijn gebaseerd op registerdata van het CBF over fondsenwervende organisaties en hybride fondsen (791 organisaties) en op jaarverslagonderzoek van 157 vermogensfondsen. Het onderzoek onder vermogensfondsen heeft zich geconcentreerd op de grootste vermogensfondsen van Nederland. Volgens de onderzoekers wordt de totale bijdrage van fondsen steeds inzichtelijker dankzij verbeteringen in de dataverzameling.

Van de doelbestedingen door fondsen tellen de onderzoekers alleen de bestedingen uit opbrengsten van het belegd vermogen mee. De inkomsten die fondsenwervende instellingen en vermogensfondsen ontvangen van bedrijven, particulieren, andere fondsen en uit nalatenschappen tellen ze niet mee omdat deze bijdragen elders zijn verdisconteerd.

Bedrijven

Voor het aandeel van bedrijven – € 1.677 mln – is gebruik gemaakt van een anderschattingsmethode om dubbeltellingen te voorkomen. In deze methode zijn enkel bijdragen van bedrijven opgenomen die aangifte vennootschapsbelasting doen. Als gevolg daarvan is in 2024 sprake van een trendbreuk, waardoor directe vergelijkingen met voorgaande jaren mank gaan.

Loterijen

In 2024 droegen zeven loterijen een recordbedrag – € 635 mln – af aan goede-doelenorganisaties. De recente toename is het gevolg van hogere afdrachten van de Nationale Postcode Loterij, VriendenLoterij, Stichting Samenwerkende Non-profit Loterijen en de Impact Loterij.

Vrijwilligerswerk

Het percentage vrijwilligers voor maatschappelijke organisaties – 45% van de volwassenen – varieert in de periode 2001/2002 tot nu tussen 40% en 52%. Het aandeel vrijwilligers ligt sinds de coronapandemie (2020 – 2022) op 44% tot 46%.

Generatie Z

Jongeren (17-27 jaar) geven minder vaak geld aan goede-doelenorganisaties dan dezelfde leeftijdsgroep in 2003. Het totaalbedrag aan giften aan goede-doelenorganisaties door jongeren is tussen 2003 en 2024 niet veranderd. Jongeren uit de generatie Z deden in 2024 vaker vrijwilligerswerk dan dezelfde leeftijdsgroep in 2003, zo blijkt uit een Special van het onderzoek Geven in Nederland.

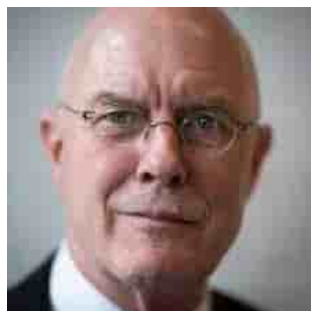
Familiebedrijven

Familiebedrijven geven vaker dan andere bedrijven geld, goederen en tijd aan maatschappelijke initiatieven zonder dat er een tegenprestatie tegenover staat. De giften die familiebedrijven doen zijn toegenomen sinds 2014, terwijl de giften van andere bedrijven juist afnemen sinds 2008.

Uit een Special over familiebedrijven blijkt ook dat familiebedrijven minder besteden aan sponsoring dan andere bedrijven. De betrokkenheid van de familie en het aantal terreinen waarop familiebedrijven sponsoren is hoger onder bedrijven die al meerdere generatie in handen van de familie zijn.

Afscheid

René Bekkers – hoogleraar filantropie en projectleider van Geven in Nederland – verzorgde een toelichting op de onderzoeksresultaten. Het onderzoek werd vervolgens aangeboden aan Laurentien van Oranje, die filantropie een warm hart toedraagt. Na afloop van de presentatie hield Theo Schuyt, *founding father* van de filantropische studies in Nederland zijn afscheidsrede getiteld ‘Aandacht voor vermaatschappelijking. Over filantropie en maatschappelijk initiatief’.

Schuyt sprak over de veranderde rol van maatschappelijk initiatief in de recente geschiedenis. Later meer over deze afscheidsrede. De rector magnificus van de VU, Jeroen Geurts – van huisuit neurobioloog, liet doorschemeren dat Schuyt voor de VU behouden blijft. Zo gezien was sprake van een afscheidsrede van een doorstarter.

In de komende tijd zal regelmatig aandacht worden besteed aan facetten en aspecten uit het onderzoek Geven in Nederland 2026. Maatschappelijke betrokkenheid in kaart gebracht.

De uitgave en alle cijfers zijn hier te zien:

<https://osf.io/8fvbc/files/c3ek2>

Bronnen van bijdragen in 2024 (in miljoenen euro's)

Huishoudens: 2.351 (43%)

Nalatenschappen: 512 (9%)

Fondsen: 310 (6%)

Bedrijven: 1.677 (31%)

Loterijen: 635 (12%)

Aan welke maatschappelijke terreinen werd in 2024 gegeven (in miljoenen euro's)?

1 Gezondheid (inclusief onderzoek): 1.117

2 Internationale hulp: 840

3 Religie en levensbeschouwing: 727

4 Maatschappelijke en sociale doelen: 714

5 Sport en recreatie 525

6 Milieu, natuur en dieren 514

7 Cultuur 452

8 Onderwijs en onderzoek 396

9 Overig 203

Bronnen van bijdragen in 2022 (in miljoenen euro's)

Huishoudens: 2.188 (41%)

Nalatenschappen: 368 (7%)

Fondsen: 397 (8%)

Bedrijven: 1.751 (33%)

Loterijen: 576 (11%)

Aan welke maatschappelijke terreinen werd in 2022 gegeven (in miljoenen euro's)?

Gezondheid (inclusief onderzoek): 908

Religie en levensbeschouwing: 824

Internationale hulp: 815

Maatschappelijke en sociale doelen: 667

Milieu, natuur en dieren: 594

Sport en recreatie: 485

Overig: 392

Cultuur: 389

Abonneer je op ons gratis Journaal:

E-mail adres

Schrijf je in